

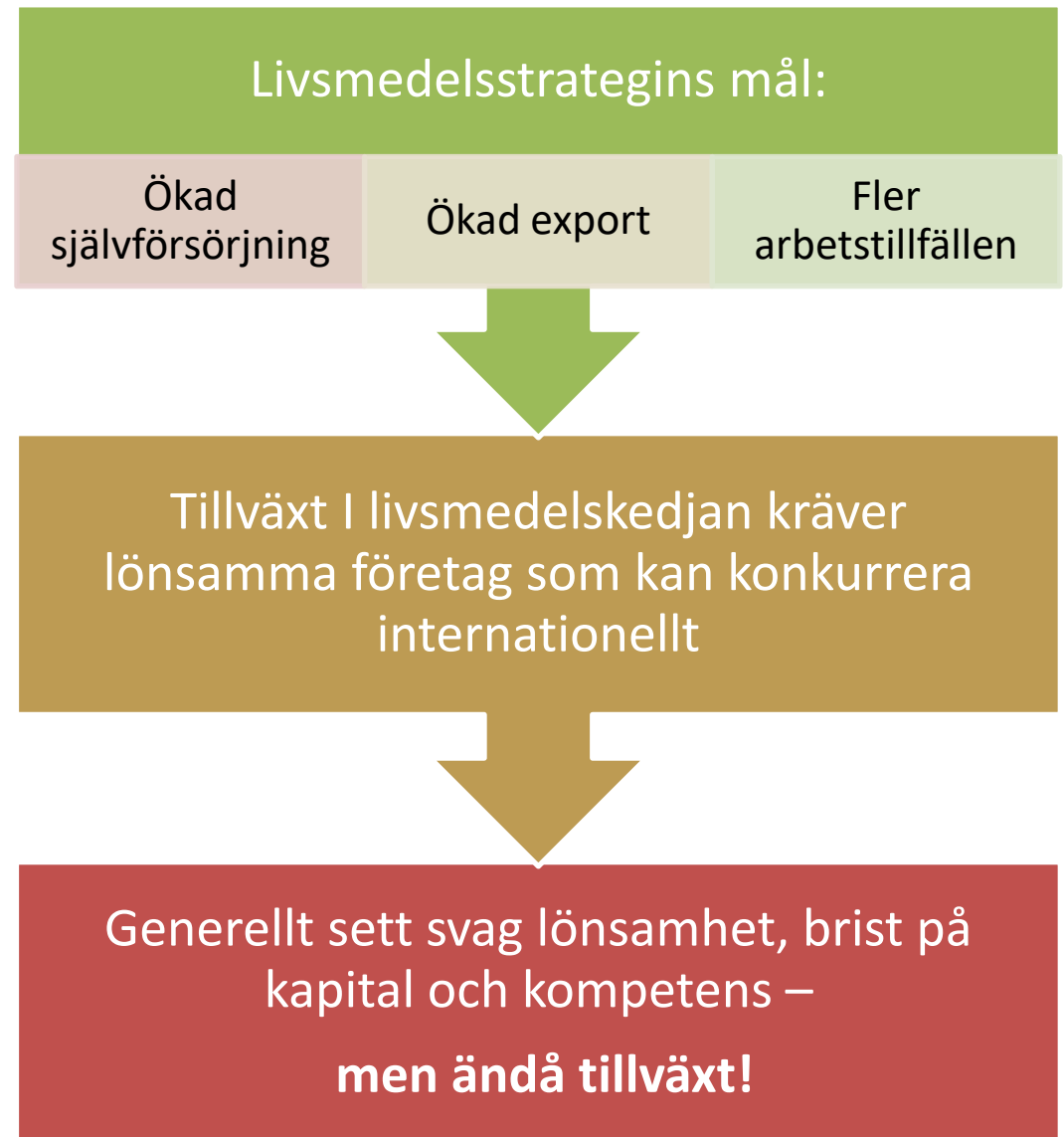
Tillväxtpotential i svensk livsmedelsproduktion

Sara Johansson

Sara.Johansson@ju.se



Bakgrund



Hinder och möjligheter för tillväxt

Utmaningar:

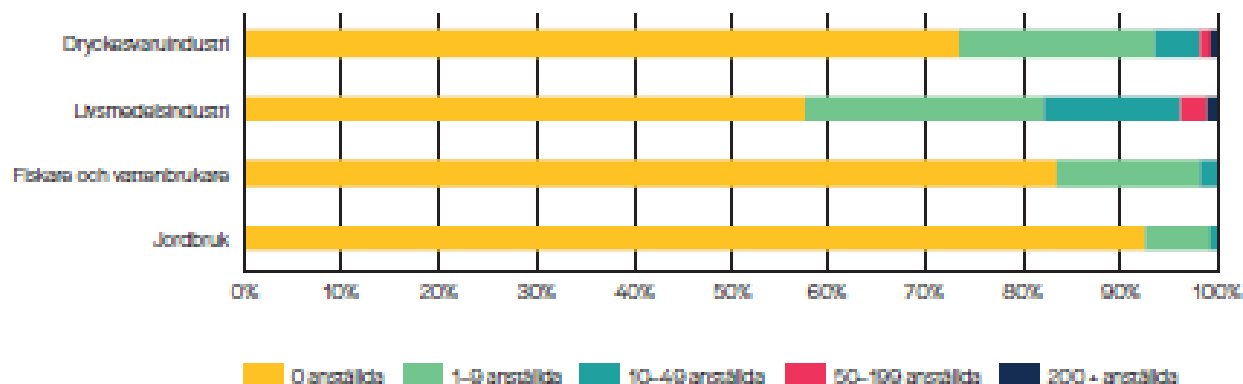
- kompetensbrist
- kapitalbrist
- regelverk
- testbädd och legotillverkning
- marknadstillträde

Möjligheter:

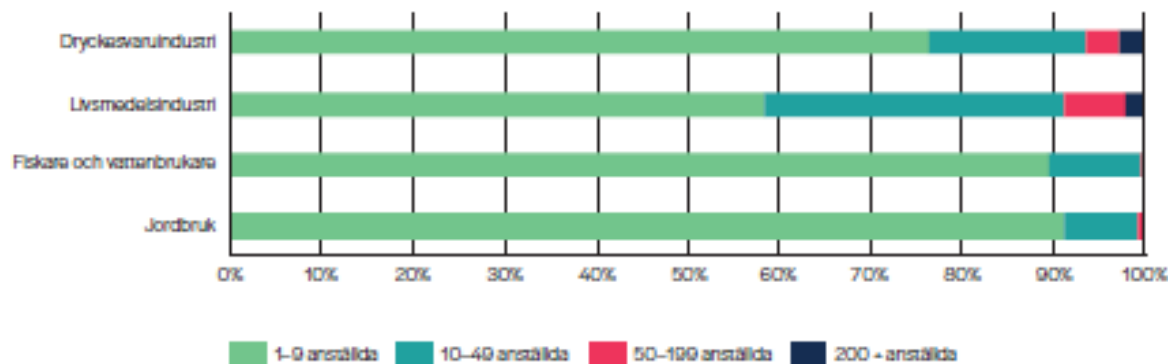
- digitalisering
- automation
- Hållbarhetsprofil
- Innovation
- exportmöjligheter

Företagsstrukturen i livsmedelssektorn

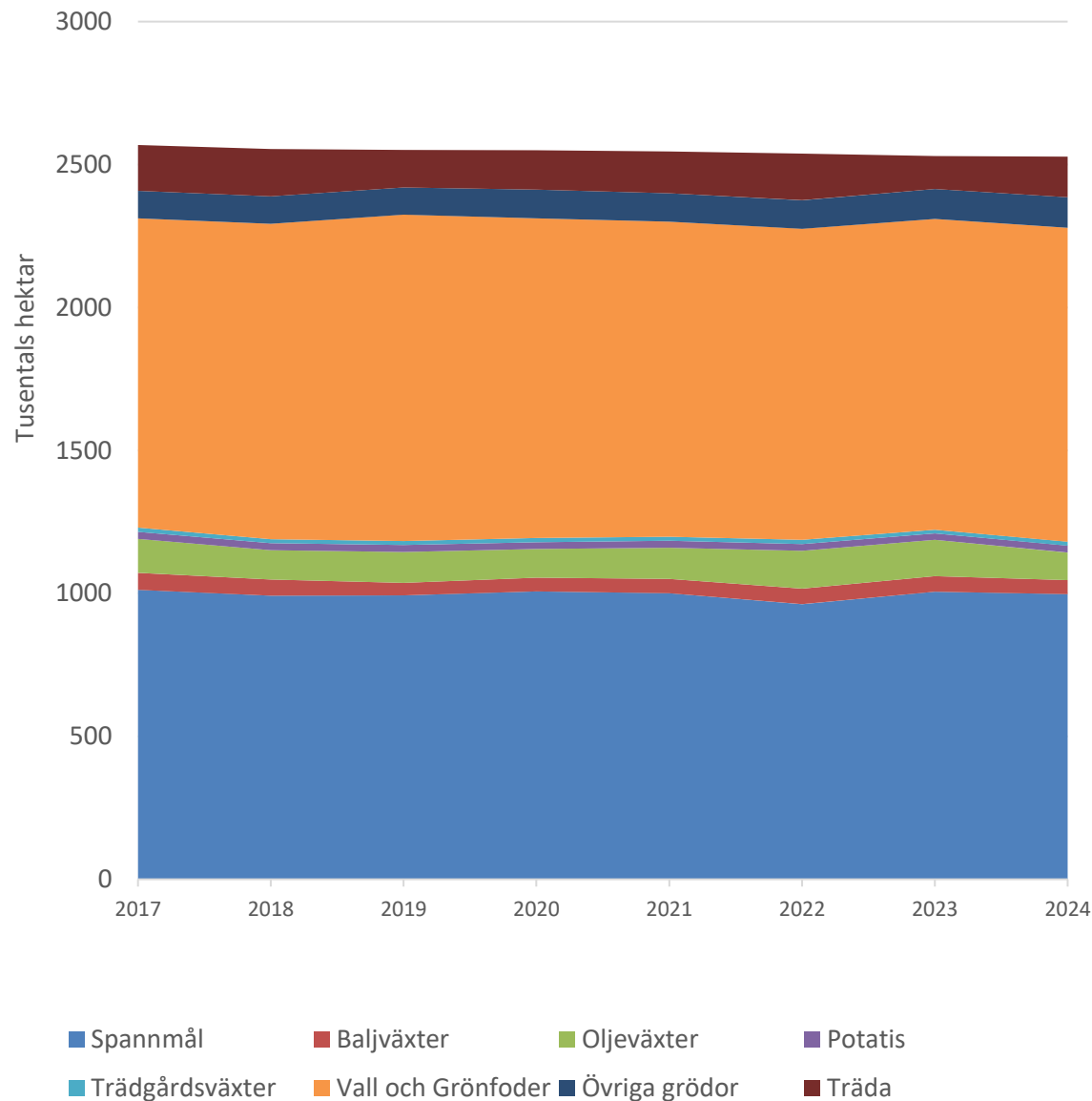
FIGUR 1A Företagsstrukturen i livsmedelssektorn inklusive enmansbolag



FIGUR 1B Företagsstrukturen i livsmedelssektorn exklusive enmansbolag



Åkermarkens användning

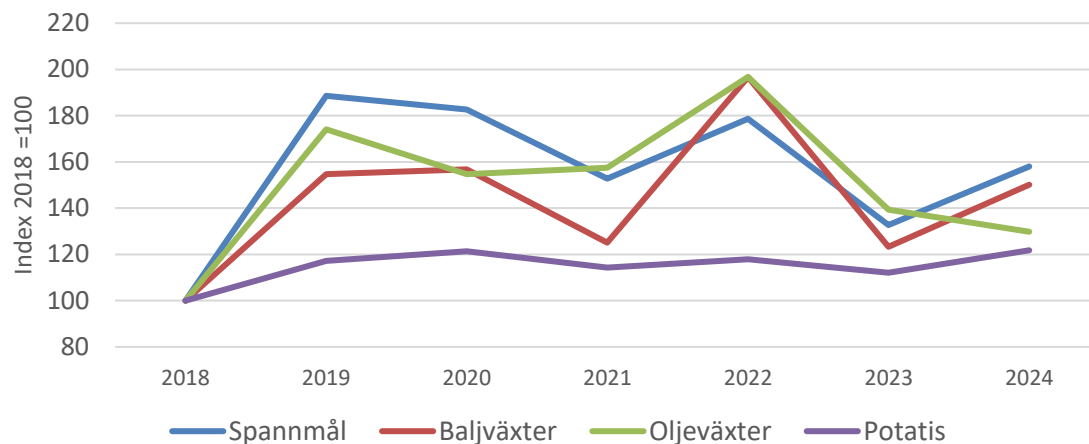


PRIMÄR- PRODUKTIONEN 2017 - 2024

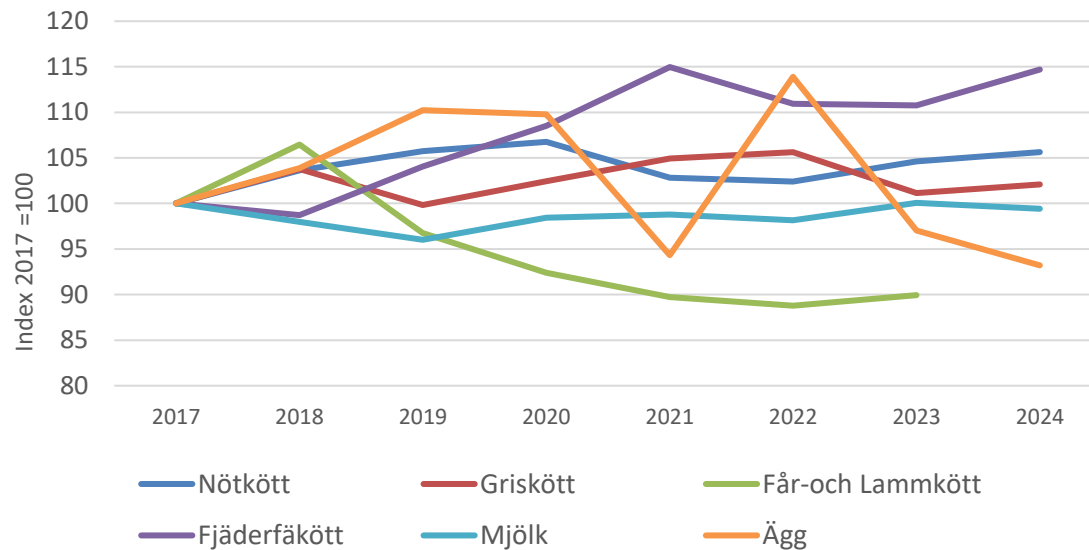
Förändring i antal företag

- Jordbruk: - 11 %
- Trädgård – 20%
- Fiske: -16 %
- Vattenbruk: +/- 0 %

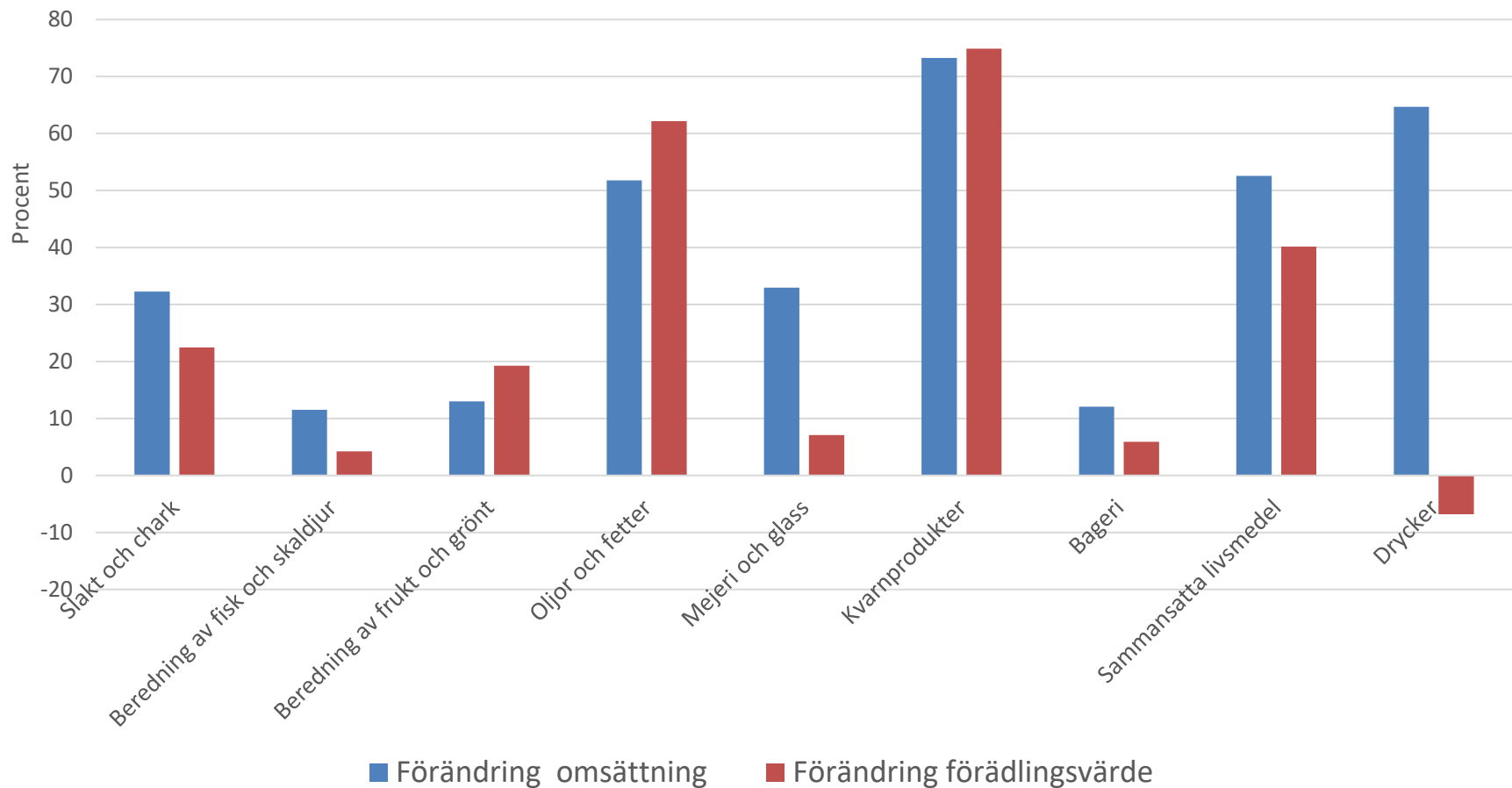
Produktion av vegetabilier, invägd vikt



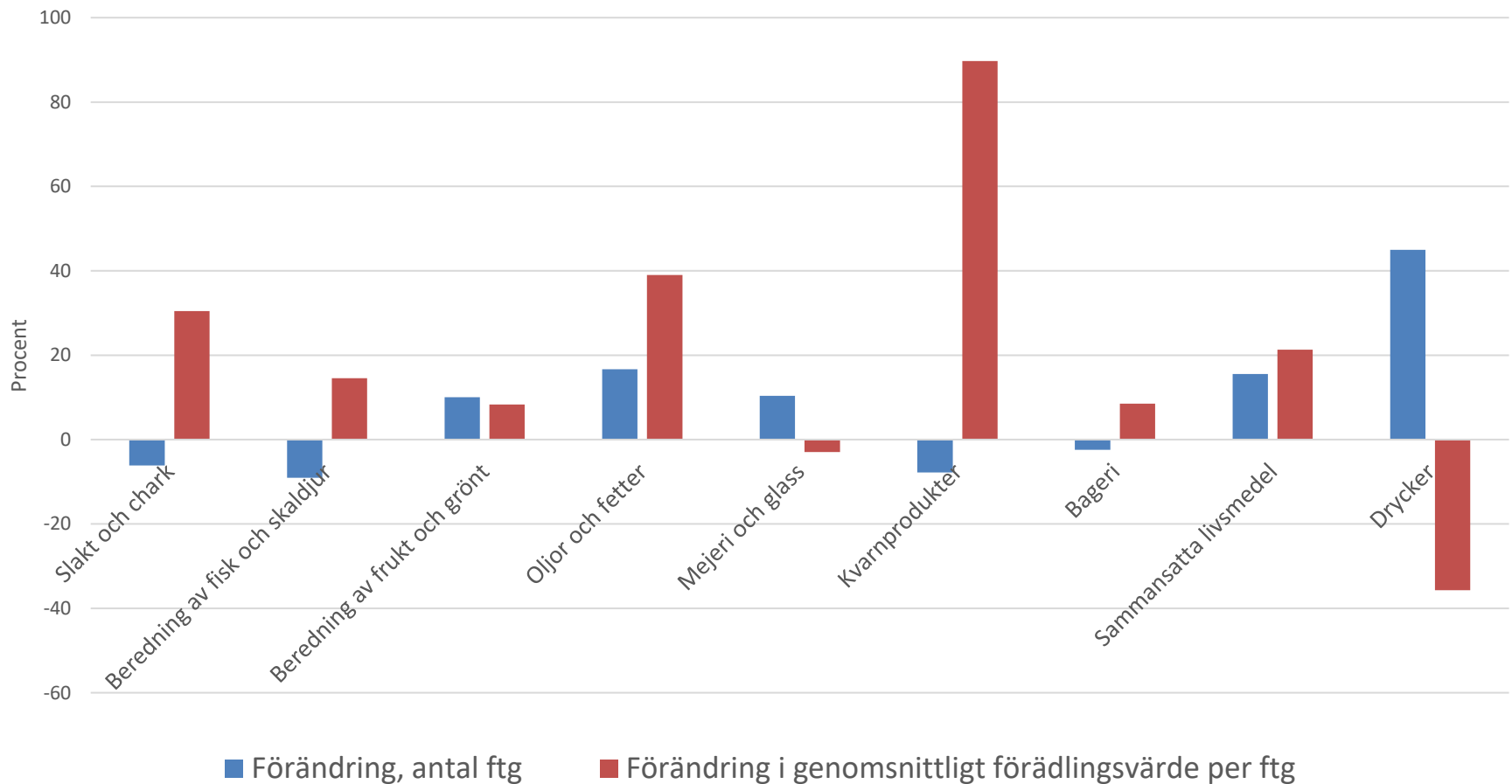
Produktion av animalier, invägd vikt



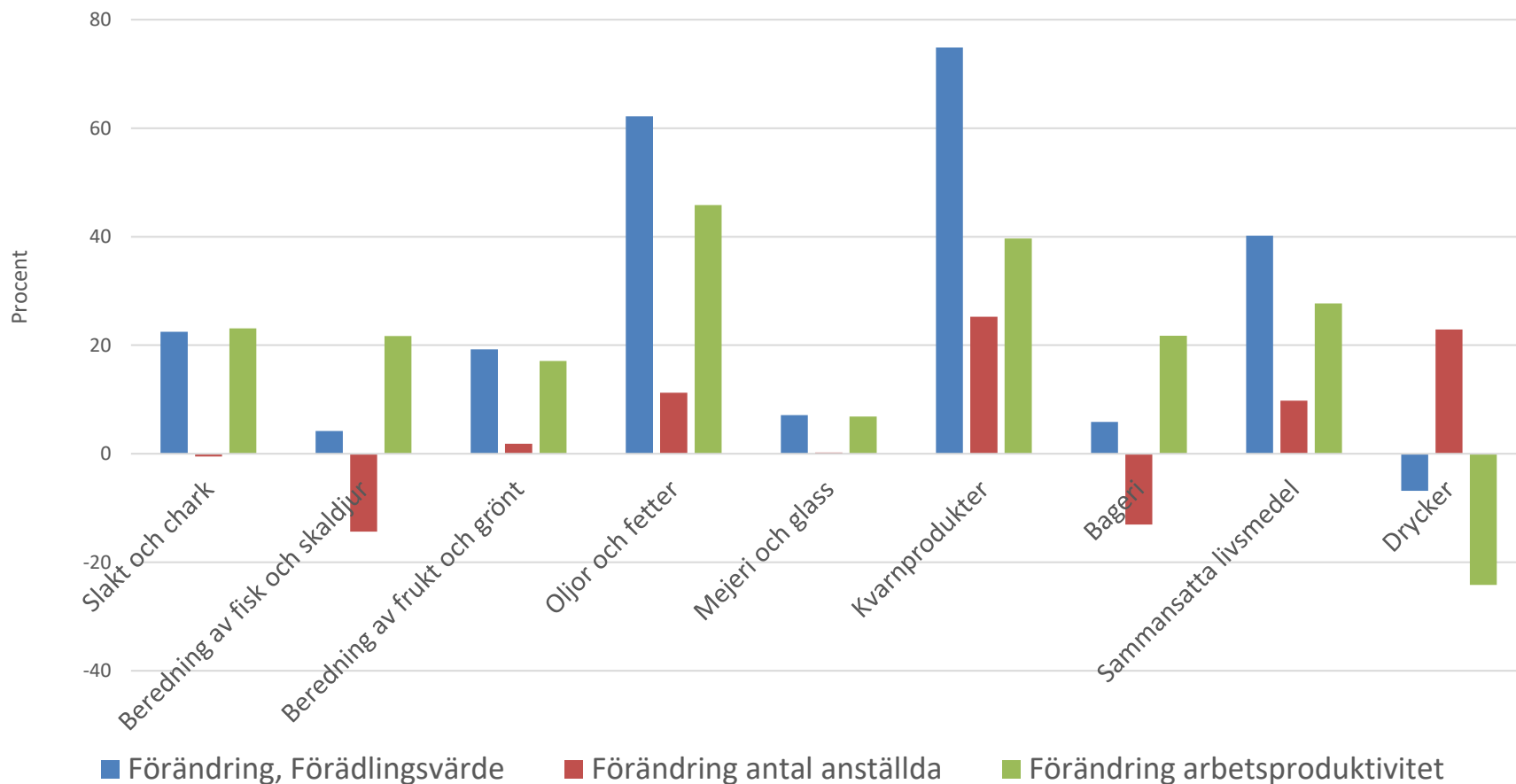
Tillväxt i förädlingsindustrin



Tillväxtens struktur

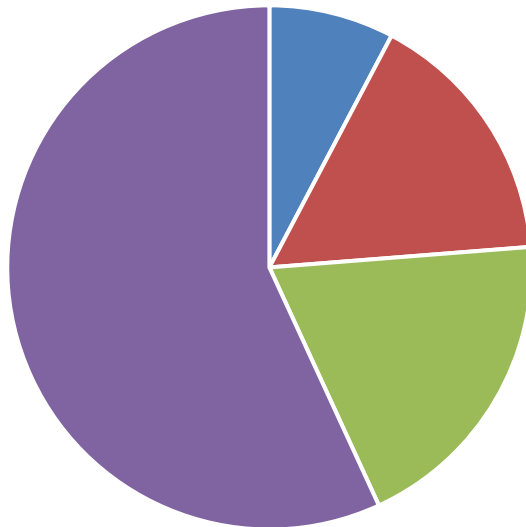


Tillväxtens struktur (forts.)



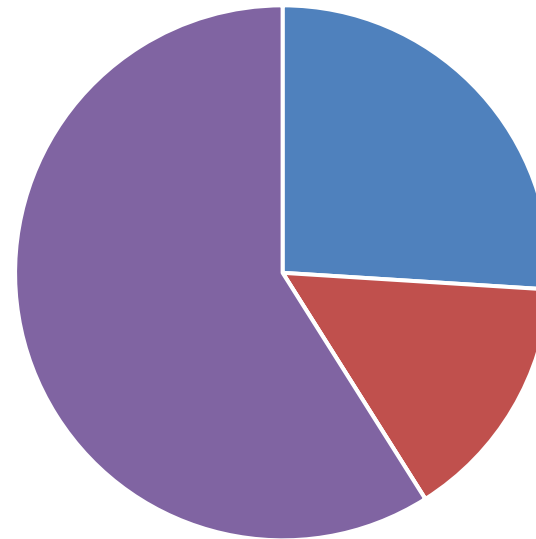
Vilka bolag växer?

Tillväxt i förädlingsvärde



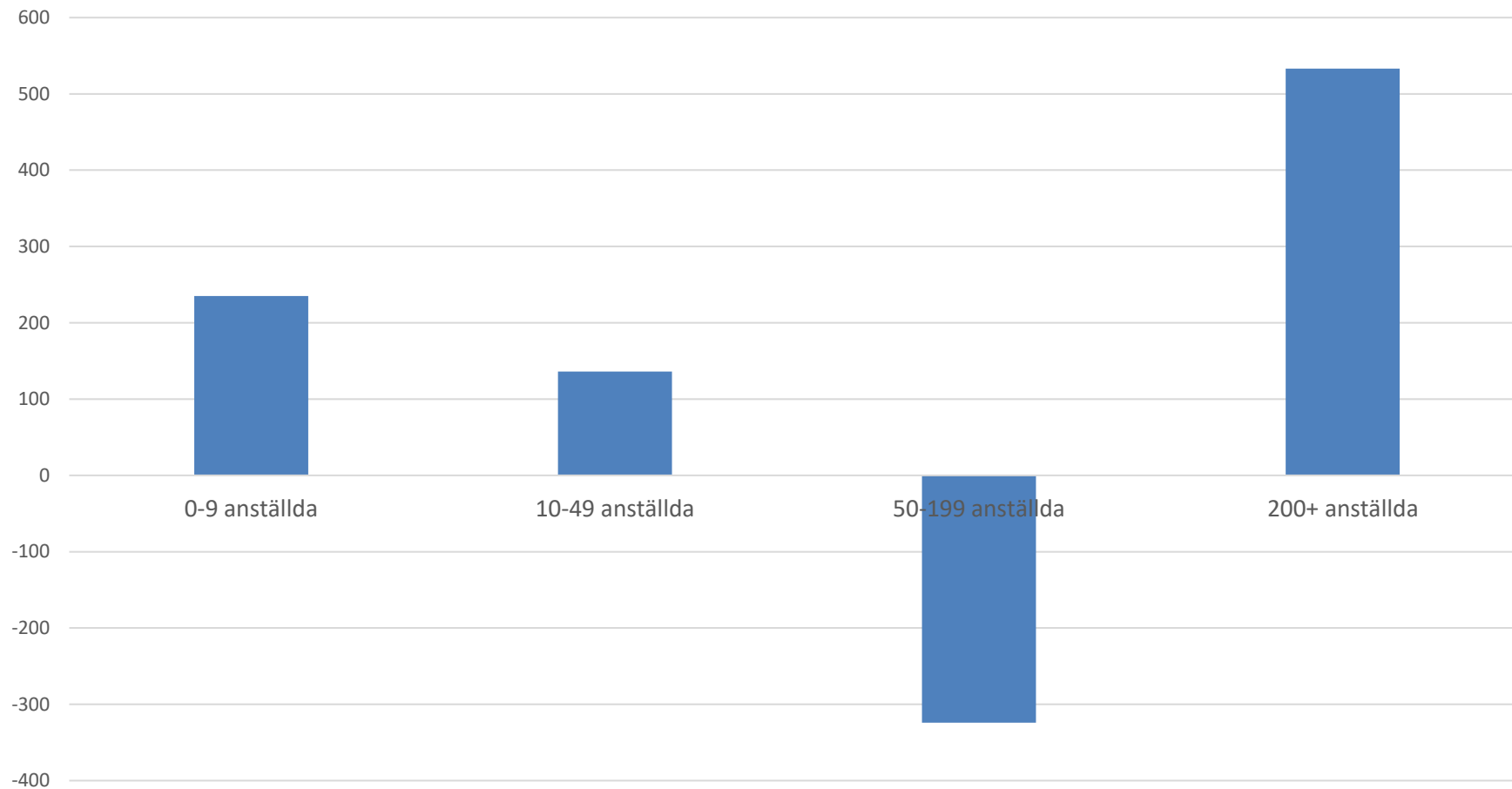
■ 0-9 anställda ■ 10-49 anställda
■ 50-199 anställda ■ 200+ anställda

Tillväxt i sysselsättning



■ 0-9 anställda ■ 10-49 anställda
■ 50-199 anställda ■ 200+ anställda

Tillväxt i antal anställda 2017 - 2023



Företagsdynamik

- Ca 30 % av företag startar eller försvinner på 3 år
- Inträdessvårigheter störst för kött- och fiskberedning
- Störst dynamik inom bageri, sammansatta livsmedel, drycker

	Nystartade företag		Nerlagda företag	
	Antal	Andel av totalt antal företag i delbranschen 2017 (%)	Antal	Andel av totalt antal företag i delbranschen 2020 (%)
2017–2020				
Slakt och chark	64	17,9	83	23,2
Beredning av fisk och skaldjur	24	18,1	37	27,8
Beredning av frukt och grönt	70	41,4	46	27,2
Oljor och fetter	5	27,8	2	11,1
Mejeri och glass	52	38,0	50	37,0
Kvarnprodukter	22	34,4	21	32,8
Bageri	292	30,7	296	31,1
Sammansatta livsmedel	145	38,2	108	28,4
Drycker	91	51,1	46	25,8
Totalt	765	32,5	689	28,9
2020–2023				
Slakt och chark	65	19,2	67	19,8
Beredning av fisk och skaldjur	25	20,8	24	20,0
Beredning av frukt och grönt	55	28,4	63	32,5
Oljor och fetter	5	25,0	4	20,0
Mejeri och glass	56	40,9	46	33,6
Kvarnprodukter	11	16,9	19	29,2
Bageri	252	26,6	268	28,3
Sammansatta livsmedel	156	37,4	132	31,7
Drycker	86	38,6	53	23,8
Totalt	711	28,9	676	27,4

Nystartade bolag

- Står för liten andel av totalt förädlingsvärde och sysselsättning.
- Skapar många nya arbetstillfällen (2500 st 2020 -2023)
- Bidrar med förnyelse och mångfald

	Andel av total omsättning (%)		Andel av totalt förädlingsvärde (%)		Andel av totalt antal anställda (%)		Antal nyskapade arbetstillfällen	
	2020	2023	2020	2023	2020	2023	2020	2023
Slakt och chark	1,4	4,4	2,5	4,8	2,6	4,0	255	409
Beredning av fisk och skaldjur	7,9	4,0	8,7	2,7	7,6	8,6	101	113
Beredning av frukt och grönt	5,0	11,3	5,9	7,9	7,5	14,0	191	357
Oljor och fetter	2,5	0,4	2,9	0,2	7,7	0,0	57	0
Mejeri och glass	1,9	1,2	5,5	1,5	2,0	3,0	101	146
Kvarnprodukter	17,7	0,7	16,0	-0,9	22,7	1,6	258	23
Bageri	7,0	3,5	10,6	4,1	13,9	6,0	1422	613
Sammansatta livsmedel	19,8	2,8	12,6	3,0	12,5	5,0	1256	468
Drycker	1,5	5,9	1,0	5,0	4,4	5,7	189	303

Slutsatser

- **Stabila volymer men stor omvandling**
 - producerade råvaruvolymer är relativt oförändrade
 - färre men större aktörer, i synnerhet inom primärproduktionen
 - stor dynamik i förädlingsledet
- **God tillväxt inom förädling men stor variation i tillväxtens struktur mellan delbranscher**
 - Oljor och fetter, sammansatta livsmedel, beredningar av frukt och grönt växer i både antal företag och genomsnittlig företagsstorlek
 - Oljor och fetter, beredningar av frukt och grönt samt kvarnindustrin har högre tillväxt i förädlingsvärde än i omsättning
- **Exportdriven tillväxt - högre produktivitetstillväxt OCH ökad sysselsättning i branscher med framgång på exportmarknader.**
- **Små och nystartade företag viktiga för sysselsättning och förnyelse**
- **Investeringar är nyckeln till tillväxt i produktivitet -** understryker vikten av kapitaltillgång och innovationssatsningar.
- **Tillväxtpotential finns i ett samspel mellan stora och små aktörer** – stora bolag driver volym och export, små tillför innovationskraft och mångfald.

Policy- rekommendationer

- Stärk kapitaltillgång för små & medelstora företag
- Bygg kompetens och underlätta rekrytering, bl.a. av nycklexpertis kopplad till innovation
- Stötta nystartade bolag med test- och demoanläggningar
- Underlätta marknadstillträde och logistik
- Exportfrämjande för små bolag
- Förenkla regelverk och minska administrativa hinder